

en application et d'abrogation des directives d'assurance et de réassurance existantes.

La réforme globale du contrôle financier européen et, en particulier, l'institution, le 1er janvier 2011, de l'Autorité européenne des assurances et des pensions professionnelles ont toutefois conduit, dans l'intervalle, la Commission européenne à présenter, en janvier 2011, une proposition de directive dite 'Omnibus II' [COM(2011)8final], visant à adapter la directive 'Solvabilité II' à ces profonds changements structurels en précisant, notamment, le rôle de cette Autorité dans le nouveau système de régulation et de surveillance des entreprises d'assurances et de réassurance de l'Union.

La complexité des débats sur cette proposition faisant craindre que la future directive 'Omnibus II' ne soit pas adoptée dans les délais prévus, la directive 2012/23/UE du Parlement européen et du Conseil du 12 septembre 2012 a reporté au 30 juin 2013 la date limite de transposition de la directive 'Solvabilité II' et au 1er janvier 2014 la date de son application et d'abrogation des directives préexistantes. Vu l'urgence, la directive 2012/23/UE est entrée en vigueur sans délai, à savoir le 15 septembre 2012.

J.-M.B.

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van Cassatie 26 juni 2012

Zaak: P.12.0074.N

VERZEKERINGEN

Landverzekeringen – Aansprakelijkheidsverzekering – Andere verzekeringen dan verplichte burgerrechtelijke aansprakelijkheidsverzekeringen – Excepties, nietigheid en verval van recht – Verzekeraar – Tegenwerping aan benadeelde – Toepassing – Staat van alcoholintoxicatie
ASSURANCES

Assurance terrestres – Assurances responsabilité – Assurances autres que les assurances obligatoires de la responsabilité civile – Exceptions, nullités et déchéances – Assureur – Opposabilité à la personne lésée – Application – Etat d'intoxication d'alcool

Krachtens artikel 87, § 2, 1ste lid wet landverzekeringsovereenkomst kan, voor de andere dan de verplichte aansprakelijkheidsverzekeringen, de verzekeraar slechts de excepties, de nietigheid en het verval van recht voortvloeiend uit de wet of de overeenkomst aan de benadeelde persoon tegenwerpen voor zover deze hun oorzaak vinden in een feit dat het schadegeval voorafgaat.

In dit arrest oordeelt het Hof dat de staat van alcoholintoxicatie die oorzaak of medeoorzaak is van het ongeval, een feit is dat aan het schadegeval voorafgaat waardoor

de verzekeraar het hierop gesteunde verweer aan de benadeelde kan tegenwerpen.

Dit is een volstreekte omkering ten opzichte van vroegere cassatierechtspraak waarbij het Hof onder meer in een arrest van 25 mei 2007 (nr. C.05.0521.N) oordeelde dat de staat van alcoholintoxicatie die oorzaak of medeoorzaak is van het ongeval geen feit is dat aan het schadegeval voorafgaat.

M.H.

Cour de cassation 18 juin 2012

Aff.: C.10.0692.F

PRIVILEGES ET HYPOTHEQUES

Généralités (privilèges et hypothèques) – Assurances – Sinistre – Indemnité subrogée au bien assuré – Créances hypothécaires ou privilégiées – Effets

VOORRECHTEN EN HYPOTHEKEN

Algemeen (voorrechten en hypotheken) – Verzekering – Schadegeval – Vergoeding – Vergoeding gesubrogeerd in het verzekerde goed – Hypothecaire en geprivilegieerde schuldvorderingen – Gevolgen

Aux termes de l'article 10, 1er alinéa de la loi hypothécaire du 16 décembre 1851, lorsqu'un immeuble, des récoltes ou des effets mobiliers auront été assurés, soit contre l'incendie, soit contre tout autre fléau, la somme qui, en cas de sinistre, se trouvera due par l'assureur devra, si elle n'est pas appliquée par lui à la réparation de l'objet assuré, être affectée au paiement des créances privilégiées ou hypothécaires, selon le rang de chacune d'elles.

Par conséquent, la Cour considère que, hors le cas où l'assureur s'est réservé le droit d'appliquer l'indemnité d'assurance à la réparation de l'objet assuré, cette indemnité est subrogée aux biens assurés au profit des créanciers titulaires d'un privilège ou d'une hypothèque susceptibles d'être exercés sur ces biens et ces créanciers peuvent exiger que l'indemnité soit versée entre leurs mains et tenir pour non libératoire tout paiement fait directement à l'assuré.

M.H.

Hof van Cassatie 4 juni 2012

Zaken: C.10.0734.N – C.11.0177.N – C.12.0070.N

VERZEKERINGEN

Aansprakelijkheidsverzekering – BA privéleven – Subrogatierecht – Opzettelijke fout – Minderjarige – Persoonlijk karakter – Begrip aansprakelijke derde
ASSURANCES

Assurances de responsabilité – RC vie privée – Droit subrogatoire – Faute intentionnelle – Mineur d'âge – Nature personnelle de la faute – Notion de tiers responsable

Artikel 8, 1ste lid wet Landverzekeringsovereenkomst bepaalt dat niettegenstaande enig andersluidend beding, de verzekeraar niet verplicht kan worden dekking te geven aan hem die het schadegeval opzettelijk heeft veroorzaakt. In dit arrest bevestigt het Hof van Cassatie de bestaande rechtspraak dat de verzekeraar de opzettelijke fout enkel kan inroepen tegen degene die deze daadwerkelijk pleegde, doch niet tegen degene die voor de daden van deze persoon burgerrechtelijk aansprakelijk is en hiervoor verzekerd is⁹. De verzekeraar is derhalve verplicht om dekking te verlenen voor de kwalitatieve aansprakelijkheid van een ouder voor het minderjarige kind dat opzettelijk een schadegeval heeft veroorzaakt.

Het arrest van 4 juni 2012 is echter meer belangwekkend voor wat betreft de beslissing inzake de mogelijkheid tot subrogatie door de verzekeraar tegen de dader van het opzettelijk schadegeval, in casu de minderjarige. Dit subrogatierecht is gesteund op artikel 41 wet Landverzekeringsovereenkomst dat voorziet dat de verzekeraar die de schadevergoeding betaald heeft, ten belope van het bedrag van die vergoeding in de rechten en rechtsvorderingen van de verzekerde of de begunstigde treedt tegen de aansprakelijke derden.

Het Hof bevestigt in dit arrest zijn rechtspraak, zoals beslist in het arrest van 11 januari 2010¹⁰ inzake de interpretatie van het begrip 'aansprakelijke derde'. Het Hof oordeelt immers dat de bij zijn ouders inwonende minderjarige die een opzettelijke daad heeft begaan, een verzekerde is en geen derde in het kader van de door de ouders gesloten verzekering BA-privéleven. Daar de minderjarige ten aanzien van deze verzekeraar BA-privéleven geen derde is, is het de verzekeraar niet toegestaan om een subrogatoire vordering in te stellen tegen deze minderjarige. In de rechtsleer wordt door sommigen de stelling verdedigd dat in geval van een opzettelijk veroorzaakt schadegeval, een verhaal op grond van artikel 41 wet Landverzekeringsovereenkomst tegen de minderjarige mogelijk is, aangezien die minderjarige in het concrete geval van dekking uitgesloten is en dus niet een 'verzekerde' is aan wie de verzekeraar de vergoeding heeft verleend waarvoor hij verhaal zoekt¹¹. De meerderheidsopvatting in de rechtsleer is echter dat een bij zijn ouders inwonende minderjarige een verzekerde is in de zin van artikel 41 wet Landverzekeringsovereenkomst, en die hoedanigheid blijft behouden, ook als hij door een

opzettelijke fout een schadegeval veroorzaakt¹². Deze strekking sluit aldus aan bij de door dit arrest van 4 juni 2012 bevestigde rechtspraak van het Hof van Cassatie.

T.M.

Hof van Cassatie 28 juni 2012

Zaak: C.11.0180.N

VERZEKERINGEN

Aansprakelijkheidsverzekering – Artikel 78 wet Landverzekeringsovereenkomst – Geen dwingende regeling van de dekking van het anterioriteitsrisico

ASSURANCES

Assurances de responsabilité – Article 78 de la loi sur les assurances terrestres – Caractère non impératif des règles relatives à la couverture du risque d'antériorité

Krachtens artikel 78, § 1 wet Landverzekeringsovereenkomst slaat de verzekeringswaarborg van de aansprakelijkheidsverzekering op de schade voorgevallen tijdens de duur van de overeenkomst, en strekt zij zich uit tot vorderingen die na het einde van deze overeenkomst worden ingediend. De vraag waarover het arrest van 28 juni 2012 zich uitspreekt, is of en op welke wijze die bepaling de dekking van het anterioriteits- of inlooprisico regelt, zijnde de dekking van schade die voorvalt in de duurtijd van de verzekeringsovereenkomst, doch voortvloeit uit of veroorzaakt wordt door feiten die zich voordeden vóór de aanvang van de verzekeringsovereenkomst. Het Hof van Cassatie oordeelt dat uit de wetgeschiedenis van artikel 78 wet Landverzekeringsovereenkomst blijkt dat de wetgever met deze bepaling enkel het uitloop- en niet het inlooprisico dwingend heeft willen regelen. Deze motivering is erg beknopt, te meer omdat de anterioriteitsproblematiek in de parlementaire voorbereiding van het huidige artikel 78 wet landverzekeringsovereenkomst (zoals ingevoerd in 1994) niet uitdrukkelijk aan bod komt¹³. De beslissing van het Hof van Cassatie sluit aan bij de meerderheidsstelling in rechtsleer en praktijk¹⁴.

T.M.

⁹. Cass. 25 maart 2003, *TBH* 2003, 665, noot G. JOCQUÉ. Zie ook Bergen 2 februari 2010, *T.Verz.* 2011, 50.

¹⁰. Cass. 11 januari 2010, AR C.07.0434.F, *Pas.* 2010, 52, *RABG* 2010, 1325, noot S. VERECKEN, *TBH* 2010, 2010/5, p. 441 (weergave C. VAN SCHOU BROECK), *TJK* 2010, 294, noot P. DE TAVERNIER.

¹¹. I. BOONE, *Verhaal van derde-betalers op de aansprakelijke*, Antwerpen, Intersentia, 2009, 555-556; S. VERECKEN, "Het verhaalsrecht van de familiale verzekeraar bij opzettelijke schade veroorzaakt door minderjarigen" (noot onder Cass. 11 januari 2010), *RABG* 2010, 1336.

¹². H. BOCKEN, "Aansprakelijkheid van en voor minderjarigen", *T.Verz.* 2006, 307; B. DUBUISSON en V. CALLEWAERT, "Le recours de l'assureur après indemnisation" in B. DUBUISSON en V. CALLEWAERT (eds.), *La loi sur le contrat d'assurance terrestre. Bilan et perspectives après 20 années d'application*, Brussel, Bruylant, 2012, 160; I. GEERS, "Over de zin en onzin van de gezinsaansprakelijkheidsverzekering: de subrogatoire vordering van de familiale verzekeraar tegen de minderjarige aansprakelijke, die de meerderjarigheid bereikt" (noot onder Gent 3 november 2005), *RABG* 2006, 1452; C. VAN SCHOU BROECK, "Over opzettelijk veroorzaakte schadegevallen en verzekering", *TBH* 2005, 2005/8, p. 826. Zie ook P. DE TAVERNIER, "Over het subrogatoir verhaal van de gezinsaansprakelijkheidsverzekeraar (art. 41 wet landverzekeringsovereenkomst) tegen minderjarige die opzettelijk schade toebrengt aan personen of zaken", *TJK* 2010, 281 voor een toelichting bij beide standpunten.